A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2026. július 16.*

„Előzetes döntéshozatal – Fegyelmi szankciók a sport területén – Nemzeti sportszövetség által egy hivatásos labdarúgóklub két vezetőjével szemben elrendelt, bizonyos szakmai tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes eltiltás – Hamis pénzügyi és számviteli nyilatkozatok megtételében vagy jóváhagyásában megnyilvánuló jogsértés – Belső piac – EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikk – A munkavállalók szabad mozgásának és a szolgáltatásnyújtás szabadságának korlátozása – Igazolás – Jogszerű közérdekű cél – A sportversenyek szabályszerűsége – Az arányosság elvének tiszteletben tartása – A szankciók meghatározása – Átlátható, objektív, hátrányos megkülönböztetéstől mentes, arányos és ellenőrizhető kritériumok megléte – Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése – Hatékony bírói jogvédelem – Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikke – Hatékony jogorvoslathoz való jog – A hatékony bírósági felülvizsgálat fennállása – Olyan nemzeti jogszabály, amely lehetővé teszi az e szankciók jogszerűségét járulékos módon ellenőrző illetékes bíróság számára, hogy kártérítést ítéljen meg a szankcionált személyeknek, de nem teszi lehetővé e szankciók hatályon kívül helyezését vagy felfüggesztését”

A C-424/24. és C-425/24. sz. egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Tribunale amministrativo regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) a Bírósághoz 2024. június 17-én érkezett, 2024. június 6-i határozataival terjesztett elő a

ZD (C-424/24),

MI (C-425/24)

és

a **Federazione Italiana Giuoco Calcio (FIGC)**,

a **Comitato Olimpico Nazionale Italiano (CONI)**,

a **Procura federale presso la Federazione Italiana Giuoco Calcio (FIGC)** (C-424/24),

a **Collegio di garanzia dello sport presso il Comitato Olimpico Nazionale Italiano (CONI)** (C-424/24),

a **Corte federale d’appello presso la Federazione Italiana Giuoco Calcio (FIGC)** (C-424/24)

* Az eljárás nyelve: olasz.

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: M. L. Arastey Sahún tanácselnök, J. Passer (előadó), D. Gratsias, B. Smulders és N. Fenger bírák,

főtanácsnok: D. Spielmann,

hivatalvezető: E. Sartori tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2025. szeptember 17-i tárgyalásra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– ZD képviseletében V. Angiolini, G. Gomitoni és S. Invernizzi avvocati,

– MI képviseletében N. Paolantonio avvocato,

– a Federazione Italiana Giuoco Calcio (FIGC) képviseletében G. Viglione avvocato,

– a Comitato Olimpico Nazionale Italiano (CONI) képviseletében A. Angeletti, S. Fidanzia és A. Gigliola avvocati,

– az olasz kormány képviseletében S. Fiorentino, meghatalmazotti minőségben, segítői: M. Cherubini és L. D'Ascia avvocati dello Stato,

– a portugál kormány képviseletében C. Alves és P. Barros da Costa, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Baches Opi, G. Conte és F. Ronkes Agerbeek, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. december 18-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek az EUSZ 6. cikknek és az EUSZ 19. cikknek, az EUMSZ 45., EUMSZ 49., EUMSZ 56., EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikknek, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 47–49. cikkének az értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket két, az első a ZD és a Federazione Italiana Giuoco Calcio (olasz labdarúgó-szövetség) (FIGC) és a Comitato Olimpico Nazionale Italiano (olasz nemzeti olimpiai bizottság) (CONI) és a Procura federale presso la Federazione Italiana Giuoco Calcio (az FIGC mellett működő szövetségi ügyészség, a továbbiakban: szövetségi ügyészség), a Collegio di garanzia dello sport presso il Comitato Olimpico Nazionale Italiano (a CONI mellett működő sportgarancia-bizottság, a továbbiakban: sportgarancia-bizottság), valamint a Corte federale d'appello presso la Federazione Italiana Giuoco Calcio (az FIGC mellett működő szövetségi

fellebbviteli bíróság, a továbbiakban: szövetségi fellebbviteli bíróság), a második pedig az MI, az FIGC és a CONI között, olyan határozatok tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő, amelyekben a szövetségi fellebbviteli bíróság ZD-vel és MI-vel szemben az FIGC-n belüli szakmai tevékenység gyakorlásától való ideiglenes eltiltásban álló szankciót szabott ki.

Jogi háttér

Az olasz jog

Az alkotmány

3 A Costituzione della Repubblica Italiana (az Olasz Köztársaság alkotmánya, a továbbiakban: alkotmány) 18. cikkének első bekezdése értelmében:

„Az állampolgároknak joguk van ahhoz, hogy engedély nélkül szabadon társuljanak olyan célok érdekében, amelyeket a büntetőjog nem tilt az egyéneknek.”

4 Az alkotmány 24. cikkének első bekezdése szerint:

„Mindenki jogosult jogai és jogos érdekei védelme érdekében eljárást indítani.”

5 Az alkotmány 103. cikkének első bekezdése kimondja:

„A Consiglio di Stato [(államtanács, Olaszország)] és az egyéb közigazgatási bíróságok hatáskörrel rendelkeznek a jogos érdekeknek, valamint különösen a törvény által előírt külön tárgyban az alanyi jogoknak a közigazgatási szervekkel szembeni védelmére.”

6 Az alkotmány 113. cikkének szövege a következő:

„A közigazgatási szervek aktusaival szemben a rendes vagy közigazgatási bíróságok előtt minden esetben helye van a jogok és jogos érdekek bírói védelmének. Ez a bírói jogvédelem nem zárható ki, illetve nem korlátozható meghatározott jogorvoslati lehetőségekre vagy jogi aktusok kategóriáira. Törvény határozza meg azokat a bírósági szerveket, amelyek a törvény által előírt esetekben és joghatásokkal megsemmisíthetik a közigazgatási aktusokat.”

A közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv

7 A codice del processo amministrativo (a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv) 1. cikkének (1) bekezdése kimondja:

„A közigazgatási bíróság az Alkotmány és az európai jog elveivel összhangban teljes körű és hatékony védelmet biztosít.”

8 E törvénykönyv 30. cikkének (6) bekezdése a következőket írja elő:

„A közigazgatási bíróság kizárólagos hatáskörrel rendelkezik minden olyan kártérítési kérelem elbírálására, amely jogos érdekek vagy – a kizárólagos hatáskörébe tartozó területeken – alanyi jogok megsértéséből ered.”

9 Az említett törvénykönyv 133. cikkének (1) bekezdése értelmében:

„Ha törvény másként nem rendelkezik, a közigazgatási bíróság kizárólagos hatáskörébe tartoznak:

[…]

z) a [CONI] vagy a sportági szövetségek aktusaival kapcsolatos, nem a sportbíróságok részére fenntartott jogviták, kivéve a társaságok, egyesületek és sportolók közötti vagyonjogi jogvitákat.

[…]”

A 280/2003. sz. törvény

10 A 2003. október 17-i legge n. 280 (280. sz. törvény; a GURI 2003. október 18-i 243. száma, 4. o.) által törvénnyé alakított, 2003. augusztus 19-i decreto-legge n. 220 – Disposizioni urgenti in materia di giustizia sportiva (a sportbíróságokra vonatkozó sürgős rendelkezésekről szóló 220. sz. törvény; a GURI 2003. augusztus 20-i 192. száma, 4. o.; a továbbiakban: 280/2003. sz. törvény) 1. és 3. cikkének szövege a következő:

„1. cikk – Általános elvek

(1) A Köztársaság elismeri és biztosítja a nemzeti sportjog mint a Nemzetközi Olimpiai Bizottság hatáskörébe tartozó nemzetközi sportjog kifejeződésének autonómiáját.

(2) A sportjog és a Köztársaság joga közötti viszonyok az autonómia elvén kerülnek szabályozásra, a sportjoghoz kapcsolódó szubjektív helyzeteknek a Köztársaság jogrendje tekintetében releváns eseteit kivéve.

2. cikk – A sportjog autonómiája

(1) Az 1. cikkben foglalt elvek alkalmazásában a sportjog hatálya alá tartozik a következőkkel kapcsolatos kérdések szabályozása:

a) a nemzeti sportjog és annak ágazatai szabályozással, szervezettel és személyzettel kapcsolatos rendelkezéseinek tiszteletben tartása és alkalmazása a sporttevékenységek megfelelő végzésének biztosítása érdekében;

b) a fegyelmi szabályozás szempontjából releváns magatartások és a vonatkozó sporttal kapcsolatos fegyelmi szankciók kiszabása és alkalmazása.

(2) Az (1) bekezdésben említett ügyekben a [CONI], valamint a sportági szövetségek alapszabályának és szabályzatának rendelkezései szerint a klubok, egyesületek és tagok kötelesek a sportbíróságokhoz fordulni […]

[…]

3. cikk – Hatásköri szabályok és átmeneti rendelkezések

(1) A sportbíróságok valamennyi fokának kimerítését követően, valamint a rendes bíróságoknak a klubok, egyesületek és sportolók közötti vagyoni viszonyokra vonatkozó hatásköre sérelme nélkül a [CONI] vagy a sportági szövetségek aktusaival kapcsolatos minden egyéb, a 2. cikk értelmében nem a sportbíróságok részére fenntartott jogvitára a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv az irányadó, minden esetben a [CONI] és a sportági szövetségek alapszabályában és szabályzatában foglalt esetleges választottbírósági kikötések rendelkezéseinek sérelme nélkül, a 2. cikk (2) bekezdése értelmében […]

[…]”

Az FIGC sportbírósági kódexe

11 Az a szabályozás, amelynek értelmében az alapügyben szóban forgó szankciókat kiszabták, a codice di giustizia sportiva della FIGC (az FIGC sportbírósági kódexe).

12 E kódex 2. cikkének (1) bekezdése szerint többek között a sport területén szakmai tevékenységet folytató „vezetőkre” alkalmazandó.

13 Az említett kódexnek „Az általános rendelkezések kötelező jellege” című 4. cikke a következőket írja elő:

„(1) A 2. cikkben említett személyek kötelesek betartani az FIGC alapszabályát, kódexét, belső szervezeti szabályzatát, valamint az egyéb szövetségi előírásokat, és tiszteletben tartani a lojalitás, a becsületesség és a tisztesség elvét minden olyan jogviszonyt illetően, amely bármilyen módon a sporttevékenységre utal.

(2) Az (1) bekezdésben előírt kötelezettségek megsértése esetén a 8. cikk (1) bekezdésének a), b), c) és g) pontjában, valamint a 9. cikk (1) bekezdésének a), b), c), d), f), g) és h) pontjában előírt szankciókat kell alkalmazni.

[…]”

14 Az e 4. cikk (2) bekezdésében említett szankciók között ugyanezen kódex 9. cikke (1) bekezdésének f) pontja utal „az FIGC-n belüli határozott időre szóló eltiltásra, az [Európai Labdarúgó-szövetségre (UEFA)] történő esetleges kiterjesztés iránti kérelemmel együtt”.

15 Az FIGC sportbírósági kódexe „Gazdasági és irányítási jogsértések” című 31. cikke (1) bekezdésében a következőket mondja ki:

„A sportbíróságok, a Commissione di Vigilanza sulle Società di Calcio Professionistiche [(a hivatásos labdarúgó-egyesületek felügyeleti bizottsága, Olaszország)] és a szövetség más ellenőrző szervei, valamint az UEFA és az FIGC licencek kiadásával kapcsolatban az illetékes szervek által kért dokumentumok bemutatásának elmulasztása, megváltoztatása, illetve anyagi vagy eszmei hamisítása, akár részlegesen is, vagy valótlan, visszatartott vagy részleges információk nyújtása közigazgatási szabálysértésnek minősül. Az irányítással kapcsolatos és gazdasági ügyekre vonatkozó szövetségi szabályozás megkerülésére irányuló magatartás, valamint az illetékes szövetségi szervek e tekintetben hozott határozatai végrehajtásának hiánya is minden esetben közigazgatási szabálysértésnek minősül. Az UEFA licencszabályzatában vagy más különös szabályokban előírt súlyosabb szankciók, valamint az e cikkben előírt egyéb tényállások miatt kiszabható súlyosabb szankciók alkalmazásának sérelme

nélkül, az e bekezdésben említett tényállásokat elkövető társaság figyelmeztetéssel járó pénzbírsággal büntetendő.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

16 ZD és MI a Juventus Football Club SpA, egy Olaszországban bejegyzett hivatásos labdarúgóklub (a továbbiakban: Juventus) korábbi elnöke, illetve korábbi igazgatósági tagja. Nem vitatott, hogy e jogcímen az FIGC sportbírósági kódexe 2. cikkének (1) bekezdése értelmében vett, a sport területén szakmai tevékenységet folytató „vezetők” voltak.

17 Az FIGC Olaszországban székhellyel rendelkező magánjogi társadalmi szervezet. Célja a hivatásos és amatőr labdarúgás előmozdítása és szabályozása e tagállamban. Tagja a Nemzetközi Labdarúgó-szövetségnek (FIFA) és az UEFA-nak.

18 A CONI pedig Olaszországban székhellyel rendelkező közjogi intézmény. A kérdést előterjesztő bíróság szerint a CONI feladata a különböző olasz sportszövetségek tevékenységeinek koordinálása.

19 2022. április 1-jén a szövetségi ügyészség, amely az FIGC fegyelmi ügyekben hatáskörrel rendelkező szerve, több olasz hivatásos labdarúgóklub ellen eljárást indított a Tribunale federale nazionale presso la Federazione Italiana Giuoco Calcio, sezione disciplinare (az FIGC mellett működő nemzeti szövetségi bíróság fegyelmi kollégiuma, Olaszország; a továbbiakban: szövetségi bíróság) előtt, többek között a Juventusszal, valamint több vezető tisztségviselőjével szemben, akiket azzal vádoltak, hogy megsértették az FIGC sportbírósági kódexének 4. és 31. cikkében foglalt lojalitás, becsületesség és tisztesség elvét. Közelebbről, e szerv lényegében azt rótta fel ZD-nek és MI-nek, hogy lényegében részt vettek egy 60 millió eurót meghaladó fiktív értéknövekedési rendszer létrehozásában azáltal, hogy a Juventus 2020. és 2021. évre vonatkozó pénzügyi kimutatásaiban és számviteli mérlegeiben olyan nyilatkozatokat tettek vagy hagytak jóvá, amelyek hamisan a játékosok sportszolgáltatásainak értékesítésére irányuló ügyleteket, tehát átigazolásokat független ügyletként tüntettek fel, amikor valójában csereügyletekről volt szó, amelyek célja az volt, hogy elkerüljék az azokra alkalmazandó nemzetközi számviteli standard alkalmazását, és végső soron az e rendszerben részt vevő klubok tényleges eredményeinél és vagyonánál jelentősebb eredményekről és vagyonról számoljanak be.

20 2022. április 22-i határozatával a szövetségi bíróság, amely az FIGC többek között fegyelmi szankciókra hatáskörrel rendelkező szerve, felmentette az e keresettel érintett valamennyi természetes és jogi személyt.

21 A szövetségi ügyészség e határozattal szemben fellebbezést nyújtott be a szövetségi fellebbviteli bírósághoz.

22 2022. május 27-i határozatával a szövetségi fellebbviteli bíróság helybenhagyta a szövetségi bíróság határozatát.

23 2022. november 24-én a szövetségi ügyészség megkapta a procura della Repubblica presso il Tribunale di Torinótól (a torinói bíróság mellett működő államügyész, Olaszország) az ügyészség által a jelen ítélet 19. pontjában említett eljárással érintett cselekmények tárgyában párhuzamosan

indított büntetőeljárás iratanyagában szereplő dokumentumok másolatát. E dokumentumok kézhezvételét követően a szövetségi ügyészség úgy ítélte meg, hogy azok igazolják a felülvizsgálati kérelem benyújtását a szövetségi fellebbviteli bírósághoz.

24 2023 januárjában a szövetségi fellebbviteli bíróság határozatot hozott, amelyben helyt adott e felülvizsgálati kérelemnek. E határozatban a fellebbviteli bíróság ZD-vel és MI-vel szemben többek között fegyelmi szankciót szabott ki, amely abból állt, hogy 24 hónapos időtartamra megtiltotta számukra az FIGC-n belüli szakmai tevékenységek folytatását, valamint kérte a tilalom kiterjesztését az UEFA-ra és a FIFA-ra. E tilalmat, amely gyakorlatilag minden olyan szakmai tevékenységre kiterjed, amely az FIGC hatáskörébe tartozik, vagyis az olaszországi hivatásos vagy amatőr labdarúgásra, a FIFA fegyelmi bizottsága később az egész világra kiterjesztette.

25 ZD és MI megtámadta az említett határozatot a sportgarancia-bizottság előtt.

26 2023. május 8-i határozatával a sportgarancia-bizottság elutasította ZD és MI kérelmét.

27 2023. május 25-én a jelen ítélet 23. pontjában említett büntetőeljárásban eljárást megszüntető végzést hoztak.

28 Ezt követően ZD és MI keresetet indított a kérdést előterjesztő bíróság, a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) előtt a szövetségi fellebbviteli bíróság, illetve a sporttal kapcsolatban eljáró ellenőrző kollégium által egymást követően hozott határozatokkal szemben annyiban, amennyiben e határozatok őket érintik.

29 Előzetes döntéshozatalra utaló határozataiban e bíróság először is megjegyzi, hogy ZD és MI kereseteikben elsődlegesen azt kérik tőle, hogy függessze fel és semmisítse meg a szövetségi fellebbviteli bíróság által velük szemben kiszabott fegyelmi szankciót, és kizárólag másodlagosan rendelje el az e fegyelmi szankció által okozott kár megtérítését. Ugyanakkor a hatályos – a Corte costituzionale (alkotmánybíróság, Olaszország) által értelmezett – olasz jogszabály alapján e két keresetet mint „hatáskör hiánya miatt elfogadhatatlant” el kell utasítania annyiban, amennyiben azok e fegyelmi szankció felfüggesztésére és megsemmisítésére irányulnak.

30 A Corte costituzionale (alkotmánybíróság) ugyanis 2011. február 7-i és 2019. április 17-i két ítéletében lényegében úgy ítélte meg, hogy a 280/2003. sz. törvény 2. és 3. cikkét úgy kell értelmezni, hogy azok a „sportbíróságoknak”, köztük a szövetségi bíróságnak, a szövetségi fellebbviteli bíróságnak és a sportgarancia-bizottságnak (a továbbiakban: sportbíróságok) kizárólagos hatáskört biztosítanak a különböző olasz sportegyesületek tagjaival vagy a sportegyesületekhez kapcsolódó – akár természetes, akár jogi – személyekkel szemben kiszabott fegyelmi szankciók felfüggesztése és megsemmisítése iránti kérelmek elbírálására. A nemzeti közigazgatási bíróságok a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv 133. cikke (1) bekezdésének z) pontja értelmében kizárólagos hatáskörrel rendelkeznek az olyan jogviták elbírálására, amelyek a CONI és az olasz sportszövetségek azon aktusaira vonatkoznak, amelyek nem a sportbíróságok kizárólagos hatáskörébe tartoznak, mint többek között azok a keresetek, amelyekben azok a személyek, akikkel szemben ilyen fegyelmi szankciókat szabtak ki, azt kérik tőlük, hogy „a sportbíróságok kimerítését követően” járulékos jelleggel vizsgálják felül e szankciók jogszerűségét annak érdekében, hogy bírói jogvédelmet kapjanak, amely kizárólag az e személyeknek okozott kár pénzbeli megtérítésének formáját öltheti.

31 Amint ezen ítéletekből kitűnik, a Corte costituzionale (alkotmánybíróság) a 280/2003. sz. törvény és a közigazgatási eljárásról szóló törvénykönyv szóban forgó különböző rendelkezéseinek ezen értelmezését arra a megállapításra alapozza, hogy e rendelkezések az olasz jogalkotó által e törvény 1. cikkében – egyrészt az alkotmány 24., 103. és 113. cikkében rögzített hatékony és teljes bírói jogvédelem elve, másrészt pedig a sportjognak az alkotmány 2. és 18. cikke által védett autonómiája megőrzésének szükségessége között – végzett „észszerű súlyozás” eredménye. Az érintett személyek bírói jogvédelmét ily módon hatékonyan biztosítja a „sport-igazságszolgáltatás” – amely az „egyesületi igazságszolgáltatás” sajátos formája – olyan jogi helyzetekben, mint például a fegyelmi szankciók kiszabása, amely szankciók relevánsak a „sportjog”, mint „ágazati jogrend” szempontjából, de az „általános jogrend” szempontjából nem. Ezzel párhuzamosan e személyek „szubjektív jogi helyzetének” hatékony bírói jogvédelmét az „általános jogrendre” tekintettel továbbra is a rendes bíróságok, azaz a nemzeti közigazgatási bíróságok biztosítják.

32 Másodszor, a kérdést előterjesztő bíróság úgy véli, hogy az uniós jog értelmezésével kapcsolatban a Bírósághoz kell fordulni annak érdekében, hogy határozni tudjon mind a ZD és MI által benyújtott keresetek elfogadhatóságáról, mind pedig azok megalapozottságáról.

33 Harmadszor és végül lényegében kifejti, hogy három okból kétségei vannak a 280/2003. sz. törvény uniós joggal való összeegyeztethetőségét illetően.

34 E tekintetben mindenekelőtt arra keresi a választ, hogy e törvény nem ellentétes-e az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdésével és a Charta 47. cikkével. Az említett törvény ugyanis arra kötelezi azokat a személyeket, akikkel szemben a nemzeti sportszövetségek olyan fegyelmi szankciókat szabtak ki, amelyek súlyos megtorló hatással járhatnak, mint például az alapügyben szóban forgó, szakmai tevékenységek gyakorlásától való eltiltás, hogy azok megsemmisítése érdekében a sportbíróságokhoz forduljanak. Ezzel összefüggésben teljesen megfosztaná őket attól a lehetőségtől, hogy e célból az uniós jog értelmében vett olyan bíróságokhoz forduljanak, amelyek rendelkeznek a függetlenség és pártatlanság szükséges garanciáival, és rendelkeznek a magánszemélyek hatékony bírói jogvédelmének biztosításához szükséges valamennyi hatáskörrel, ideértve az ideiglenes intézkedések meghozatalának lehetőségét is. Alapvetően talán a Corte costituzionale (alkotmánybíróság) által egyrészt az alkotmányban előírt bírói jogvédelem követelménye, másrészt a sportjog autonómiájának elve közötti mérlegelés sértené az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését. E mérlegelés ugyanis azzal a következménnyel járhat, hogy a magánszemélyeket megfosztják az uniós jog által számukra biztosított hatékony bírói jogvédelemhez való jog egy részétől, a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságot pedig az e jog tiszteletben tartásának biztosításához szükséges hatáskörök egy részétől. Márpedig, bár az ilyen mérlegelés elképzelhető olyan tisztán sportkérdések esetén, amelyek nem tartoznak az uniós jog hatálya alá, ugyanez nem feltétlenül igaz a sporttal kapcsolatos gazdasági tevékenységek gyakorlásával kapcsolatban kiszabott fegyelmi szankciókra, amelyek – mint ilyenek – az uniós jog hatálya alá tartoznak, amely elsőbbséget élvez a belső joggal és annak a nemzeti bíróságok, akár alkotmánybíróságok általi értelmezésével szemben.

35 Ezt követően a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy megengedhető-e az alapügyben szóban forgóhoz hasonló fegyelmi szankciók kiszabása az FIGC sportbírósági kódexének 4. és 31. cikkében szereplő „lojalitás, becsületesség és tisztesség elveinek” megsértéséből álló jogsértés esetén. Kétli ugyanis, hogy az ilyen jogsértés, amelyet álláspontja szerint az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata értelmében „büntetőjogi jellegűnek” kell tekinteni, megfelel-e a bűncselekmények és büntetések törvényességének a Charta 49. cikkében rögzített elvéből eredő követelményeknek.

36 Végül a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy az ilyen fegyelmi szankciókat, és tágabb értelemben azoknak az FIGC-hez hasonló nemzeti sportszövetség hatásköre alá tartozó személyekkel szembeni kiszabására vonatkozó jogkör fennállását és gyakorlását nem kell-e az EUMSZ 45., EUMSZ 49. és EUMSZ 56. cikkben biztosított mozgásszabadságokra, valamint az EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikkben foglalt versenyszabályokra tekintettel értelmezni. E szövetség kérésére ugyanis e fegyelmi szankciókat az UEFA és a FIFA európai és globális szinten is kiterjesztheti. Ezenkívül bizonyítottan hatással vannak azon vezetők szakmai tevékenységeinek gyakorlására, akikkel szemben kiszabták őket, következésképpen pedig az általuk irányított vállalkozások – mint a jelen ügyben a Juventus – gazdasági tevékenységeire.

37 E körülmények között a C-424/24. sz. ügyben a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) úgy határozott, hogy az eljárást felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot és különösen az EUSZ 6. és az EUSZ 19. cikket a [Charta] 47. cikkének és [az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, 1950 november 4-én Rómában aláírt európai egyezmény (a továbbiakban: EJEE)] 6. cikkének fényében és a hatékony bírói jogvédelem elvével összefüggésben, hogy azzal ellentétes az, hogy a [280/2003. sz. törvénynek] az olasz bíróságok által ténylegesen értelmezett 2. cikkében foglalthoz hasonló tagállami belső szabályozás a nemzeti sportbíróságok valamennyi fokának kimerítését követően kizárja az olyan bírói jogvédelem igénybevételét, amely a nemzeti bíróság (a jelen esetben a közigazgatási bíróság) számára a sporttal kapcsolatos fegyelmi szankció és annak jövőbeli joghatásainak megsemmisítésére, illetve ideiglenes intézkedésként e szankciók hatályának felfüggesztésére vonatkozó hatáskört biztosítja, és így a nemzeti bíróság hatáskörét csak a kár pénzbeli megtérítésé[hez való jog] védelmére korlátozza, amennyiben a fegyelmi jogkör gyakorlása az adott ügyben jogellenes volt?

2) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot és különösen az EUSZ 6. és az EUSZ 19. cikket a [Charta] 47., 48. és 49. cikkének, valamint az [EJEE] 6. és 7. cikkének fényében, hogy – a törvényesség, a büntethető tényállások kimerítő és kellően pontos meghatározása, valamint a tisztességes eljárás elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében – azokkal ellentétes a [280/2003. sz. törvénynek] a bíróságok által ténylegesen értelmezett 2. cikkében foglalthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a sportjog autonómiájának a nemzeti jogban rögzített és a bíróságok által ténylegesen értelmezett elve alapján lehetővé teszi a [sportbíróságok] számára, hogy a sportvezetővel szemben a szakmai tevékenység folytatásától eltiltó fegyelmi szankciót szabjanak ki a szövetség szabályzata valamely rendelkezésének (az FGCI sportbírósági kódexe 4. cikkének (1) bekezdése) megsértése miatt, amely egy nem meghatározott jellegű általános kikötésében úgy rendelkezik, hogy az alapszabályon és más szövetségi szabályokon túlmenően minden tag és vezető tisztségviselő köteles betartani a lojalitás, a tisztesség és a becsületesség elvét?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot és különösen az EUMSZ 45., az EUMSZ 49., az EUMSZ 56., az EUMSZ 101. és az EUMSZ 102. cikket, valamint a [Charta] 47. cikkét, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely, a [280/2003. sz. törvény] 2. cikkében foglaltakhoz hasonló nemzeti szabályozás lehetővé teszi, hogy a sportszervek olyan eltiltó fegyelmi szankciót szabjanak ki, amelynek következtében egy nemzetközi szintű sportegyesület vezető tisztségviselőjét nemzeti és nemzetközi környezetben 24 hónapra eltiltják a szakmai tevékenység gyakorlásától?”

38 Azonos körülmények között a C-425/24. sz. ügyben a Tribunale Amministrativo Regionale per il Lazio (Lazio tartomány közigazgatási bírósága, Olaszország) úgy határozott, hogy az eljárást szintén felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen az EUSZ 6. és EUSZ 19. cikket, a [Charta] 47. cikkének és az [EJEE] 6. cikkének fényében értelmezve, hogy a hatékony és teljes körű bírói jogvédelem elvének biztosítása érdekében azokkal ellentétes a [280/2003. sz. törvénynek] a bíróságok által ténylegesen értelmezett 2. cikkében foglalthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti sportbíróságok valamennyi fokának kimerítését követően a nemzeti állami bíróság (a jelen esetben a közigazgatási bíróság) hatáskörét a sporttal kapcsolatos fegyelmi jellegű szankciók tekintetében kizárólag a kár pénzbeli megtérítésére korlátozza, kizárva a megsemmisítési jogkört és az ilyen szankciók hatályának ideiglenes intézkedéssel történő felfüggesztésének lehetőségét?

2) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot, különösen az EUSZ 6. és az EUSZ 19. cikket a [Charta] 47., 48. és 49. cikkének, valamint az [EJEE] 6. és 7. cikkének fényében értelmezve, hogy – a törvényesség, a büntethető tényállások kimerítő és pontos meghatározása, valamint a tisztességes eljárás elve tiszteletben tartásának biztosítása érdekében – azokkal ellentétes a [280/2003. sz. törvénynek] a bíróságok által ténylegesen értelmezett 2. cikkében foglalthoz hasonló olyan nemzeti szabályozás, amely lehetővé teszi a [sportbíróságok] számára, hogy a sportvezetővel szemben a szakmai tevékenység folytatásától eltiltó fegyelmi szankciót szabjanak ki [az FIGC] szabályzata valamely rendelkezésének [(az FIGC sportbírósági kódexe 4. cikkének (1) bekezdése)] megsértése miatt, amely egy nem meghatározott jellegű általános kikötésében úgy rendelkezik, hogy az alapszabályon és más szövetségi szabályokon túlmenően minden tag és vezető tisztségviselő köteles betartani a lojalitás, a tisztesség és a becsületesség elvét?

3) Úgy kell-e értelmezni az uniós jogot és különösen az EUMSZ 45., az EUMSZ 49., az EUMSZ 56., az EUMSZ 101. és az EUMSZ 102. cikket, valamint a [Charta] 47. cikkét, hogy azokkal ellentétes az, hogy valamely, a [280/2003. sz. törvény] 2. cikkében foglaltakhoz hasonló nemzeti szabályozás lehetővé teszi, hogy a [sportbíróságok] olyan eltiltó fegyelmi szankciót szabjanak ki, amelynek következtében egy […] sportegyesület […] tisztségviselőjét nemzeti és nemzetközi környezetben 24 hónapra eltiltják a szakmai tevékenység gyakorlásától?”

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

39 A kérdést előterjesztő bíróság által a jelen egyesített ügyekben a Bíróság elé terjesztett első kérdés arra irányul, hogy lehetővé tegye számára annak eldöntését, hogy összeegyeztethető-e az uniós joggal az olyan nemzeti szabályozás, amely a magánszemélyek bírói jogvédelmét biztosító jogorvoslati lehetőségeket állapít meg a nemzeti sportszövetség által velük szemben kiszabható szankciókkal szemben.

40 Az e bíróság által az egyesített ügyek mindegyikében a Bíróság elé terjesztett második és harmadik kérdés arra irányul, hogy lehetővé tegye számára, hogy határozzon e nemzeti szabályozás uniós joggal való összeegyeztethetőségéről, amennyiben az lehetővé teszi az ilyen szövetség számára, hogy előzetesen ilyen szankciókat kiszabjon.

41 A tárgyukra tekintettel először is e második és harmadik kérdésekre kell együttesen válaszolni, majd másodszor az említett ügyekben előterjesztett első kérdésekre.

A C-424/24. és C-425/24. sz. ügyben előterjesztett második és harmadik kérdésről

42 A jelen egyesített ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdéseivel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az uniós jogot, és különösen az EUSZ 6. cikket és az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdését, az EUMSZ 45., EUMSZ 49., EUMSZ 56., EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikket, valamint a Charta 47. cikkét a Charta 48. és 49. cikkével összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely – amint azt a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok értelmezik – lehetővé teszi valamely nemzeti sportszövetség számára, hogy a belső jog által elismert jogi autonómiára tekintettel a sportvezetőkkel szemben az e szövetség hatáskörébe tartozó szakmai tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes eltiltásban álló szankciót szabjon ki olyan hamis pénzügyi és számviteli nyilatkozatok miatt, amelyeket a lojalitás, a becsületesség és a tisztesség elveinek megsértésével tettek, amely utóbbiak tiszteletben tartása az említett szövetség által alkalmazandó szabályozás értelmében kötelező e sportvezetőkre nézve.

Az elfogadhatóságról

43 A kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott uniós jogi rendelkezésekre, valamint az alapeljárás felei, az érintett kormányok és az Európai Bizottság által a Bírósághoz benyújtott írásbeli és szóbeli észrevételekre tekintettel először is emlékeztetni kell arra, hogy – amint az a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik – a nemzeti bíróság köteles magában a határozatban kifejteni az alapeljárás ténybeli és jogszabályi hátterét, és meg kell adnia a szükséges magyarázatokat az értelmezni kért uniós rendelkezések kiválasztásának okairól, valamint arról a kapcsolatról, amelyet e rendelkezések és az előtte folyamatban lévő jogvitára alkalmazandó nemzeti jog között felállít (2025. október 16-i Anesar-CV és társai ítélet, C-718/23–C-721/23 és C-60/24, EU:C:2025:797, 28. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

44 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem tartalmára vonatkozó ezen együttes követelmények kifejezetten szerepelnek a Bíróság eljárási szabályzatának 94. cikkében, amelyről a kérdést előterjesztő bíróságnak – az EUMSZ 267. cikkben létrehozott együttműködés keretében – feltételezhetően tudomása van, és amelyeket szigorúan tiszteletben kell tartania. Ezeket emellett az Európai Unió Bíróságának a nemzeti bíróságok figyelmébe ajánlott, az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozó ajánlásainak (HL 2019. C 380., 1. o.) 13., 15. és 16. pontja is megemlíti, amely követelmények jelenleg az Európai Unió Bíróságának a nemzeti bíróságok figyelmébe ajánlott, az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek előterjesztésére vonatkozó ajánlásainak (HL C, C/2024/6008) 13., 15. és 16. pontjában szerepelnek.

45 E kumulatív követelmények különösen érvényesek az olyan összetett ténybeli és jogi helyzetek által jellemzett területeken, mint a versenyjog (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 59. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 63. pont).

46 Márpedig a jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozataiban nem fejti ki kellőképpen sem azokat az okokat, amelyek miatt az EUMSZ 49., EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk értelmezését kéri a Bíróságtól, sem pedig azt a kapcsolatot, amelyet egyrészt az e három cikkben foglalt letelepedés szabadsága, kartelltilalom és erőfölénnyel

való visszaélés tilalma, másrészt pedig az alapjogviták, valamint az e jogvitákra alkalmazandó azon nemzeti jogszabályok között felállít, amelyekkel kapcsolatban kérdést tesz fel. E határozatok különösen nem teszik lehetővé azon okok megértését, amelyek miatt az alapeljárásban felperes vezetőkkel szemben kiszabott szankciók hatással lehetnek egyrészt azon labdarúgóklubok Olasz Köztársaságtól eltérő tagállamban való letelepedésének lehetőségére, amelyekben e vezetők szakmai tevékenységüket gyakorolták vagy gyakorolhatják, másrészt pedig annak lehetőségére, hogy e klubok versenyben álljanak egymással.

47 Egyébiránt a kérdést előterjesztő bíróság nem fejti ki kellő egyértelműséggel és pontossággal azokat az okokat, amelyek miatt úgy véli, hogy meg kell vizsgálni a 280/2003. sz. törvény 2. cikkének a Charta 47–49. cikkével összefüggésben értelmezett EUSZ 6. cikkel való összeegyeztethetőségét. Ezenkívül e bíróság nem fejti ki azt a kapcsolatot, amelyet ezen uniós jogi rendelkezések és az alapjogvitákra alkalmazandó nemzeti jogszabályok között lát.

48 E két szempont tekintetében tehát az előzetes döntéshozatal iránti kérelmei nem felelnek meg az eljárási szabályzat 94. cikkének c) pontjában foglalt követelményeknek.

49 Következésképpen a jelen egyesített ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdés elfogadhatatlan annyiban, amennyiben az EUMSZ 49., EUMSZ 101. és EUMSZ 102. cikk, valamint a Charta 47–49. cikkével összefüggésben értelmezett EUSZ 6. cikk értelmezésére vonatkozik.

50 Másodszor az EUM-Szerződésnek a munkavállalók szabad mozgására, a letelepedés szabadságára, a szolgáltatásnyújtás szabadságára és a tőke szabad mozgására vonatkozó rendelkezései nem alkalmazandók az olyan helyzetekre, amelyeknek minden eleme egyetlen tagállamra korlátozódik, kivéve egyes olyan sajátos eseteket, amelyekben az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból kitűnik, hogy olyan konkrét elemek állnak fenn, amelyek – amint azt az eljárási szabályzat 94. cikke megköveteli – lehetővé teszik annak megállapítását, hogy az előzetes döntéshozatal keretében kért értelmezésre a jogvita tárgya, illetve körülményei és az EUMSZ 45., EUMSZ 49., EUMSZ 56. vagy EUMSZ 63. cikk közötti kapcsolat miatt van szükség (2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

51 Márpedig a jelen ügyben az alapeljárások nem olyan helyzetekre vonatkoznak, amelyeknek ezen ítélkezési gyakorlat értelmében valamennyi eleme egyetlen tagállamra korlátozódik, és amelyek következésképpen – ellentétben azzal, amit különösen az alapeljárás alperesei, az olasz kormány és a Bizottság állítanak – nem határokon átnyúló jellegűek. Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatoknak a jelen ítélet 14. és 24. pontjában felidézett megállapításaiból ugyanis egyértelműen kitűnik, hogy az alapeljárás felpereseivel szemben a hatáskörrel rendelkező nemzeti sportszövetségre, vagyis az FIGC-re tartozó területen a szakmai tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes eltiltásra vonatkozó szankciókhoz az e szövetséget megillető jogkörök alapján az UEFA-ra és a FIFA-ra való kiterjesztés iránti kérelmek kapcsolódtak. Ebből következik, hogy e szankciók tartalmukra és jellegükre tekintettel befolyásolhatták e vezetők szabad mozgáshoz való jogának gyakorlását, akár az EUMSZ 45. cikk hatálya alá tartozó munkavállalóként, akár az EUMSZ 56. cikk hatálya alá tartozó vállalkozóként. Végeredményben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy a FIFA később helyt adott az említett szövetség által hozzá intézett kiterjesztés iránti kérelemnek.

52 Következésképpen a jelen egyesített ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdés elfogadható, amennyiben az EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikk értelmezésére vonatkozik.

53 Harmadszor és utolsósorban, tekintettel egyrészt e második és harmadik kérdésnek, másrészt pedig az első kérdésnek a jelen ítélet 39. és 40. pontjában pontosított tárgyára, meg kell állapítani, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése, amelynek értelmében „[a] tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a hatékony jogvédelem biztosításához szükségesek”, kizárólag az első kérdés megválaszolása szempontjából releváns.

54 Ebből következik, hogy meg kell állapítani, hogy az említett második és harmadik kérdéssel a kérdést előterjesztő bíróság lényegében kizárólag arra vár választ, hogy az EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikket úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti sportszövetség számára a belső jog által elismert jogi autonómiára tekintettel a sportvezetőkkel szemben az e szövetség hatáskörébe tartozó szakmai tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes eltiltásban álló szankciót szabjon ki olyan hamis pénzügyi és számviteli nyilatkozatok miatt, amelyeket a lojalitás, a becsületesség és a tisztesség elveinek megsértésével tettek, amely utóbbiak tiszteletben tartása az említett szövetség által alkalmazandó szabályozás értelmében kötelező e sportvezetőkre nézve.

Az ügy érdeméről

– *Az alapvető mozgásszabadságoknak a sportszövetségekre való alkalmazhatóságáról*

55 A jelen egyesített ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdés tartalmára, valamint azon nemzeti szabályozás tárgyára tekintettel, amelyre e kérdések hivatkoznak, először is emlékeztetni kell arra, hogy az EUM-Szerződésben biztosított alapvető mozgásszabadságokat nemcsak a nemzeti hatóságok kötelesek tiszteletben tartani, hanem abban az esetben is alkalmazandók, ha valamely szervezet, szövetség vagy más jogi személy, amely nem tartozik a nemzeti közjog hatálya alá, jogi autonómiával vagy olyan jogkörrel rendelkezik, amely lehetővé teszi számára, hogy magánszemélyeket olyan feltételeknek vessen alá, amelyek sértik e szabadságok gyakorlását (lásd ebben az értelemben: 2000. október 3-i Ferlini ítélet, C-411/98, EU:C:2000:530, 50. pont; 2019. június 13-i TopFit és Biffi ítélet, C-22/18, EU:C:2019:497, 39. pont). A személyek szabad mozgását és a szolgáltatásnyújtás szabadságát gátló akadályok tagállamok közötti eltörlése ugyanis veszélybe kerülne, ha az állami eredetű akadályok felszámolását semlegesíthetnék az ilyen jogi autonómia vagy jogkör gyakorlásából eredő akadályok (lásd ebben az értelemben: 1995. december 15-i Bosman ítélet, C-415/93, EU:C:1995:463, 83. pont; 2019. június 13-i TopFit és Biffi ítélet, C-22/18, EU:C:2019:497, 38. pont).

56 Különösen, a magánjog hatálya alá tartozó nemzeti vagy nemzetközi sportszövetségeknek tiszteletben kell tartaniuk az EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikket abban az esetben, ha olyan szabályokat fogadnak el, amelyek a hivatásos vagy félhivatásos játékosok munkaviszonyának vagy az általuk teljesített szolgáltatásnyújtásoknak a szabályozására vonatkoznak, illetve tágabb értelemben olyan szabályokat, amelyek jóllehet formálisan nem szabályozzák e munkavégzést vagy szolgáltatásnyújtást, de közvetlenül hatást gyakorolnak az említett munkavégzésre vagy szolgáltatásnyújtásra (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 85. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. október 4-i FIFA -ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 77. pont). Hasonlóképpen e cikkeket szervezetek akkor is kötelesek tiszteletben tartani, amikor a játékosoktól eltérő, de a sporthoz kapcsolódó gazdasági

tevékenységet folytató személyek csoportjainak munkaviszonyára vagy az általuk teljesített szolgáltatásnyújtásokra vonatkozó szabályokat fogadnak el, mint a jelen esetben az alapeljárás felpereseihez hasonló vezetők esetében.

57 Az a kérdés tehát, hogy az alapügyben szóban forgó szabályozás elfogadására és alkalmazására hatáskörrel rendelkező nemzeti sportszövetségek a belső közjog hatálya alá tartoznak-e, mint láthatólag a CONI esetében, vagy a belső magánjog hatálya alá tartoznak-e, amint az úgy tűnik az FIGC esetében áll fenn, nem befolyásolja sem az EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikknek a kérdést előterjesztő bíróság által kért értelmezését, sem pedig e cikkeknek e bíróság általi alkalmazását az alapeljárások keretében.

58 Ugyanígy nem befolyásolja sem az említett értelmezést, sem pedig e jogalkalmazást az a körülmény, hogy az e szövetségeket megillető jogi autonómiát a székhelyük szerinti tagállam belső joga elismerte, amint a jelen ügyben is. Függetlenül ugyanis attól, hogy e jog milyen jogi kötőerővel ruházza fel az ilyen elismerést, annak semmi esetre sem lehet olyan jog- vagy gyakorlati hatása, hogy – a jelen ítélet 55. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlat céljára tekintettel – kivonja az említett szövetségeket az EUM-Szerződésben előírt alapvető mozgásszabadságok tiszteletben tartása alól.

59 Következésképpen mind ilyen elismerés esetén, mind annak hiányában az ilyen nemzeti sportszövetségek, habár olyan jogi autonómiával rendelkeznek, amely lehetővé teszi számukra bizonyos szabályok elfogadását és alkalmazását, mint például a versenyek szervezésére, e versenyek megfelelő lebonyolítására és a sportolók e versenyeken való részvételére vonatkozó szabályok, az előírt választottbíráskodás igénybevételét előíró szabályok, vagy akár a hatáskörükbe tartozó személyek munkaviszonyának és az általuk teljesített szolgáltatásnyújtásnak kollektív megszervezésére vonatkozó szabályok, ezzel nem korlátozhatják az uniós jog által a magánszemélyeknek biztosított jogok és szabadságok gyakorlását (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 75. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 95. pont).

– A munkavállalók szabad mozgása és a szolgáltatásnyújtás szabadsága korlátozásának fennállásáról

60 Másodszor, ami az EUM-Szerződésben előírt alapvető mozgásszabadságok esetleges korlátozását illeti, az állandó ítélkezési gyakorlatból következik egyrészt, hogy a közvetlen hatállyal rendelkező EUMSZ 45. cikkel ellentétes minden olyan intézkedés – függetlenül attól, hogy az állampolgárságon alapul, vagy állampolgárságtól függetlenül alkalmazandó –, amely hátrányosan érintheti az uniós polgárokat, amennyiben azok a származási tagállamuktól eltérő tagállam területén kívánnak gazdasági tevékenységet folytatni, megakadályozva őket abban, illetve eltántorítva őket attól, hogy elhagyják ez utóbbi tagállamot (2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 136. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 86. pont).

61 Másrészt az EUMSZ 56. cikkel, amely mind a szolgáltatók, mind a szolgáltatást igénybe vevők javára biztosítja a szolgáltatásnyújtás szabadságát, ellentétes minden olyan intézkedés – még akkor is, ha az megkülönböztetés nélkül alkalmazandó –, amely alkalmas arra, hogy akadályozza e szabadság gyakorlását azáltal, hogy tiltja, zavarja vagy kevésbé vonzóvá teszi az ilyen szolgáltatók

tevékenységét a letelepedésük szerinti tagállamtól eltérő tagállamokban (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 247. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

62 A jelen ügyben az alapügyben szóban forgó intézkedések – amint az a kérdést előterjesztő bíróság által feltett kérdések szövegéből, valamint e bíróságnak a jelen ítélet 51. pontjában felidézett megállapításaiból kitűnik – két, a hivatásos és amatőr labdarúgás népszerűsítésére és szabályozására létrehozott nemzeti sportszövetség hatáskörébe tartozó szakmai tevékenységek gyakorlásától való, 24 hónapos időtartamra történő eltiltásban álló szankció a FIFA-nak és az UEFA-nak címzett kiterjesztés iránti kérelmekkel együtt, amelyeket egy labdarúgóklub két vezetőjével szemben szabtak ki olyan hamis pénzügyi és számviteli nyilatkozatok miatt, amelyeket a lojalitás, a becsületesség és a tisztesség elveinek megsértésével tettek, amely utóbbiak tiszteletben tartása az említett szövetség által alkalmazandó szabályozás értelmében kötelező rájuk nézve.

63 E tekintetben meg kell állapítani, hogy mivel az alapügyben alperes nemzeti sportszövetségekhez hasonló jogi személyek jogi autonómiája lehetővé teszi e jogi személyek számára, hogy a jelen ítélet 59. pontjában említett, a hatáskörükbe tartozó személyek munkaviszonyának és az általuk teljesített szolgáltatásnyújtásnak a kollektív megszervezésére vonatkozó bizonyos szabályokat fogadjanak el, az említett jogi személyek elfogadhatnak olyan kiegészítő rendelkezéseket is, amelyek célja e szabályok hatékonyságának biztosítása, és különösen az említett szabályok megsértése esetén szankciók kiszabását előíró rendelkezéseket. Következésképpen az ilyen rendelkezések elfogadása önmagában nem tekinthető ellentétesnek az EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikkel (lásd analógia útján: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 145. és 146. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

64 Ezzel szemben az, ha egy adott ügyben az ilyen rendelkezések alapján szankciót szabnak ki magánszemélyekkel szemben, e szankció jogi és gyakorlati jellegétől, illetve hatályától függően korlátozhatja az e magánszemélyt megillető alapvető mozgásszabadságot, legyen szó akár a munkavállalóknak az EUMSZ 45. cikkben biztosított szabad mozgásáról, akár az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságáról. Ez különösen igaz az olyan szankció esetében, mint az alapügyben szóban forgó, bizonyos szakmai tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes eltiltás, amelyet az UEFA és a FIFA valamennyi tagállam szintjén alkalmazhatóvá tehet, figyelemmel az e sportszövetségekhez intézett, európai és globális szintű kiterjesztés iránti kérelemre.

65 Az ilyen szankciónak ugyanis nem csupán potenciális következménye, hanem az a célja is, hogy megtiltsa a marasztalt személy számára az érintett szakmai tevékenység gyakorlását, és így gazdasági tevékenységét nemcsak a származási tagállamában, hanem más országokban is, beleértve az összes többi tagállamot is.

66 Ebből a jelen ügyben az következik, hogy az alapeljárásban szóban forgó szankciók akadályozhatják a marasztalt vezetők munkavállalókénti szabad mozgását vagy az általuk teljesített szolgáltatásnyújtás szabadságát azon jogviszonytól függően, amelynek keretében e vezetők szakmai tevékenységüket az Olasz Köztársaságtól eltérő tagállamokban folytathatják.

– *Az objektív indok fennállásáról*

67 Harmadszor és utolsósorban az állandó ítélkezési gyakorlatból az következik, hogy a nem állami intézkedések még akkor is elfogadhatók, ha alkalmasak arra, hogy akadályozzák az EUM-Szerződésben biztosított valamely alapvető szabad mozgást, amennyiben bizonyítást nyer, először is, hogy elfogadásuk valamely olyan jogszerű közérdekű célt követ, amely összeegyeztethető a Szerződéssel, és ebből következően a tisztán gazdasági jellegű céltól eltérő célt szolgál, másodszor pedig, hogy azokkal összefüggésben tiszteletben tartják az arányosság elvét, ami azt jelenti, hogy alkalmasak e cél megvalósításának biztosítására, és nem haladják meg az elérni kívánt cél megvalósításához szükséges mértéket. Ami közelebbről az ilyen intézkedések alkalmasságára vonatkozó követelményt illeti, emlékeztetni kell arra, hogy azokat csak akkor lehet a hivatkozott célkitűzés biztosítására alkalmasnak tekinteni, ha ténylegesen megfelelnek az e célkitűzés koherens és szisztematikus módon való elérésére irányuló törekvésnek (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 251. pont; 2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 95. pont).

68 Az állami eredetű intézkedések esetéhez hasonlóan az ezen nem állami intézkedések kibocsátójának kell bizonyítania, hogy e két együttes feltétel teljesül (2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 252. pont; 2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 96. pont).

69 A jelen ügyben tehát a kérdést előterjesztő bíróság feladata, hogy a felek által előterjesztett érvekre és bizonyítékokra tekintettel megállapítsa, hogy az alapügyben szóban forgó szankciók megfelelnek-e az említett kumulatív feltételeknek. Ezen érvek és bizonyítékok tekintetében azonban a Bíróság a következő iránymutatásokat tudja adni.

70 Ami először is az EUM-Szerződéssel összeegyeztethető egy vagy több jogszerű közérdekű cél fennállását illeti, meg kell állapítani, hogy azt szükség esetén azon sportág sajátosságainak figyelembevételével kell értékelni, amely azon szövetség felelősségi körébe tartozik, amelynek szabályozása vagy magatartása kérdéses (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 105. és 106. pont), valamint az e szövetség által követett, az alapszabályából következő vagy adott esetben a hatóságok által rábízott sajátos feladatokból kitűnő célokból (lásd ebben az értelemben: 2024. október 4-i FIFA -ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 99. és 100. pont).

71 A jelen ügyben a kérdést előterjesztő bíróság megállapításaiból kitűnik, hogy az alapeljárásokban szóban forgó szankciókat azzal az indokkal szabták ki az alapeljárások felperes vezetőivel szemben, hogy azok megsértették a lojalitás, a becsületesség és a tisztesség elvét, amelyeket a labdarúgás területén szakmai tevékenységet folytató vezetőként kötelesek tiszteletben tartani, azáltal, hogy fiktív értéknövekedési rendszer létrehozásában vettek részt, és közelebbről azáltal, hogy olyan pénzügyi és számviteli nyilatkozatokat tettek vagy hagytak jóvá, amelyek hamisan független ügyletként tüntették fel a játékosok átigazolásainak összességét, miközben valójában csereügyletekről volt szó, amelyek célja az volt, hogy elkerüljék az azokra alkalmazandó nemzetközi számviteli standard alkalmazását, és végső soron az általuk irányított klub tényleges eredményeinél és vagyonánál jelentősebb eredményekről és vagyonról számoljanak be.

72 E tekintetben, amint azt a főtanácsnok az indítványának 67. és 68. pontjában lényegében megjegyezte, el kell ismerni, hogy azok a szabályok, amelyek arra irányulnak, hogy fegyelmi szankciók révén biztosítsák a labdarúgóklubokra alkalmazandó pénzügyi és számviteli normák tényleges tiszteletben tartását, valamint az e klubok vezetői által tett vagy jóváhagyott pénzügyi és

számviteli nyilatkozatok pontosságát és tisztességes jellegét, úgy tekinthetők, mint amelyek a labdarúgó-versenyekhez hasonló sportversenyek szabályszerűségének biztosítására irányuló jogszerű közérdekű célt követik (lásd ebben az értelemben: 2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 100. és 101. pont; 2026. április 30-i CD Tondela és társai ítélet, C-133/24, EU:C:2026:361, 96. pont).

73 E sportversenyeket ugyanis egyebek mellett az jellemzi, hogy még ha az azokon való részvétel olyan csapatok számára is van fenntartva, amelyek bizonyos sporteredményeket értek el, továbbá e sportversenyek lebonyolítása e csapatok egymással való megmérkőzésén és fokozatos kiesésén alapul, ezáltal pedig a sportban elért eredményekre támaszkodik, e versenyek megfelelő működése, tartóssága és sikere bizonyos sportbeli egyensúly fenntartásától és az e versenyekben részt vevő hivatásos labdarúgóklubok közötti bizonyos esélyegyenlőség megőrzésétől is függ, figyelembe véve a közöttük fennálló kölcsönös függőségi viszonyt (2026. április 30-i CD Tondela és társai ítélet, C-133/24, EU:C:2026:361, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

74 Márpedig e pénzügyi egyensúly, és így végső soron a sportegyensúly, valamint azon sportversenyek szabályszerűsége, amelyekhez az hozzájárul, torzulhatna vagy akár meg is törhetne, ha a labdarúgás területén szakmai tevékenységet folytató vezetők büntetlenül tanúsíthatnának a jelen ítélet 19. és 71. pontjában leírtakhoz hasonló számviteli és pénzügyi magatartást. Ez még inkább így van abban az esetben, ha – mint a jelen ügyben is – az ilyen pénzügyi és számviteli magatartások játékosátigazolási, tehát olyan ügyletekre vonatkoznak, amelyek közvetlenül befolyásolják a csapatok összetételét, amely azon versenyek egyik lényeges paraméterét képezi, amelyek keretében a hivatásos labdarúgóklubok egymással mérkőznek (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i Royal Antwerp Football Club ítélet, C-680/21, EU:C:2023:1010, 61. pont; 2026. április 30-i CD Tondela és társai ítélet, C-133/24, EU:C:2026:361, 33. pont).

75 Másodszor, ami az arányosság elvének tiszteletben tartását illeti, meg kell állapítani, hogy az olyan rendelkezések elfogadása, amelyek lehetővé teszik az olyan szankciók kiszabását, mint amelyekről az alapügyben szó van, önmagában alkalmas eszköznek minősül a jelen ítélet 72. pontjában említett cél megvalósításának biztosítására.

76 Ez különösen igaz az olyan szankciók kiszabását lehetővé tévő rendelkezések elfogadására, mint az FIGC-n belüli szakmai tevékenységek gyakorlásától való, határozott időre szóló tilalmak – amelyeket az alapeljárás felpereseihez hasonló vezetőkkel szemben lehet kiszabni, és amelyeket a CONI szabályozása pontosabban úgy határoz meg, hogy „az FIGC-n belüli határozott időre szóló eltiltás, az [UEFA-ra] történő esetleges kiterjesztés iránti kérelemmel együtt” – a jelen ítélet 71. és 74. pontjában említettekhez hasonló magatartások esetén, amelyeket e szabályozás „irányítással kapcsolatos és gazdasági ügyekre vonatkozó” „közigazgatási szabálysértésnek” minősít, amint az ezen ítélet 12–15. pontjából következik.

77 E tekintetben a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a jelen ítélet előző két pontjában említett szankciók kiszabását lehetővé tévő rendelkezések elfogadása valóban megfelel-e az ezen ítélet 72. pontjában említett cél koherens és szisztematikus módon történő elérésére irányuló törekvésnek. Ennek érdekében különösen azt kell megvizsgálnia, hogy az ilyen „irányítással kapcsolatos és gazdasági ügyekre vonatkozó közigazgatási szabálysértés” esetén kiszabható különböző szankciók koherens és teljes eszközrendszert alkotnak-e, amely lehetővé teszi nemcsak az e jogsértésnek minősülő magatartások különböző kategóriáinak megszüntetését,

mint például a dokumentumok benyújtásának elmulasztása, dokumentumok részleges benyújtása, félrevezető vagy megtévesztő dokumentumok benyújtása, vagy akár hamisított dokumentumok benyújtása, hanem az ilyen magatartások megismétlésének megelőzését is lehetővé teszi.

78 Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság feladata egyrészt annak vizsgálata, hogy e szankciók meghatározását minden egyes esetben átlátható, objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok határozzák-e meg (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 257. pont; 2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 111. pont).

79 Másrészt e szempontoknak biztosítaniuk kell, hogy figyelembe lehessen venni az egyes konkrét eseteket meghatározó összes releváns körülményt, különösen a megállapított jogsértés jellegét, időtartamát és súlyát. Az említett szempontok esetről esetre történő alkalmazásával és a szankció meghatározására felhatalmazott szervnek tehát bizonyos mérlegelési mozgástérrel kell rendelkeznie, amelynek magának is a nemzeti bíróság általi hatékony bírósági felülvizsgálat tárgyát kell, hogy képezhesse ugyanezen kritériumokra, valamint az adott ügy valamennyi releváns körülményére tekintettel (lásd ebben az értelemben: 2023. december 21-i European Superleague Company ítélet, C-333/21, EU:C:2023:1011, 151. pont; 2024. október 4-i FIFA-ítélet, C-650/22, EU:C:2024:824, 106. és 111. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

80 A fenti megfontolások összességére tekintettel a jelen egyesített ügyekben előterjesztett második és harmadik kérdésre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti sportszövetség számára a belső jog által elismert jogi autonómiára tekintettel a sportvezetőkkel szemben az e szövetség hatáskörébe tartozó szakmai tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes eltiltásban álló szankciót szabjon ki olyan hamis pénzügyi és számviteli nyilatkozatok miatt, amelyeket a lojalitás, a becsületesség és a tisztesség elveinek megsértésével tettek, amely utóbbiak tiszteletben tartása az említett szövetség által alkalmazandó szabályozás értelmében kötelező e sportvezetőkre nézve, azzal a feltétellel, hogy:

– azon rendelkezések elfogadása, amelyek lehetővé teszik ugyanezen szövetség számára, hogy ilyen szankciót szabjon ki, egy vagy több, az EUM-Szerződéssel összeegyeztethető, a tisztán gazdasági jellegűtől eltérő, jogszerű közérdekű célt szolgál, és

– e rendelkezések tiszteletben tartják az arányosság elvét, ami azt jelenti, hogy alkalmasak e cél vagy célok koherens és szisztematikus megvalósításának biztosítására, és hogy az általuk előírt szankciók eseti alapon történő meghatározását átlátható, objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok szabályozzák, amelyek lehetővé teszik az összes releváns körülmény figyelembevételét, és amelyek hatékony bírósági felülvizsgálat tárgyát képezhetik.

A C-424/24. és C-425/24. sz. ügyben előterjesztett első kérdésről

81 A jelen egyesített ügyekben előterjesztett első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az uniós jogot, és különösen az EUSZ 6. cikket és EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdését úgy kell-e értelmezni, hogy azokkal ellentétes a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely arra korlátozza a nemzeti sportszövetség által kiszabott szankciónak „a nemzeti sportbíróságok valamennyi fokának kimerítését követően” való

felülvizsgálatára hivatott nemzeti bíróság hatáskörét, hogy kártérítést ítéljen meg, amennyiben megállapítja, hogy e szankció jogellenes, kizárva egyrészt ideiglenes intézkedéseknek az ügy érdemében történő határozathozatalig történő elrendelését, másrészt pedig az említett szankció megsemmisítését, valamint joghatásainak megszüntetését.

82 Előzetesen meg kell állapítani, hogy a jelen ítélet 47–49. pontjában kifejtettekhez hasonló indokok miatt e kérdések elfogadhatatlanok, amennyiben az EUSZ 6. cikkre vonatkoznak. Következésképpen e kérdésre kizárólag az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdésére tekintettel kell válaszolni, emlékeztetve arra, hogy ez utóbbi cikket megfelelően figyelembe kell venni e 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezése céljából (lásd ebben az értelemben: 2021. április 20-i Repubblika ítélet, C-896/19, EU:C:2021:311, 44. és 45. pont; 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 70. pont).

83 E célból először is pontosítani kell a tagállamokat az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdése alapján terhelő azon kötelezettség terjedelmét, hogy általános jelleggel hatékony bírói jogvédelmet biztosítsanak a magánszemélyek számára abban az esetben, ha az igazságszolgáltatási rendszerükbe tartozó valamely fórumnak az uniós jogra tekintettel és az e jog értelmében vett „bíróságként” kell felülvizsgálnia a sportszövetségek által e magánszemélyekkel szemben kiszabott szankciókat. Másodszor pontosítani kell azokat a kritériumokat, amelyek lehetővé teszik az e felülvizsgálat elvégzésére hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság azonosítását, különösen abban a konkrét esetben, amikor – mint a jelen ügyben is – az ilyen nemzeti bíróságnak az említett felülvizsgálatot „a nemzeti sportbíróságok valamennyi fokának kimerítését követően” kell gyakorolnia.

A sportszövetségek által magánszemélyekkel szemben kiszabott szankciók bírósági felülvizsgálatának terjedelméről

84 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése kötelezi a tagállamokat arra, hogy teremtsék meg azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának a biztosításához szükségesek. A jogalanyok uniós jogból eredő jogai és szabadságai hatékony bírói védelmének elve, amelyre e rendelkezés hivatkozik, olyan általános uniós jogelvnek minősül, amely a tagállamok közös alkotmányos hagyományain nyugszik, és amelyet többek között a Charta 47. cikke rögzít, és amelyből kitűnik, hogy mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az ez utóbbi cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz (lásd ebben az értelemben: 2021. december 21-i Randstad Italia ítélet, C-497/20, EU:C:2021:1037, 56. és 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2025. október 16-i PROFIL-COPY 2002, C-510/24, EU:C:2025:795, 38. pont).

85 A Bíróság ítélkezési gyakorlatából először is az következik, hogy az e 19. cikk (1) bekezdésének az említett 47. cikkével együtt olvasott második albekezdése értelmében azoknak a magánszemélyeknek, akik valamely gazdasági tevékenységnek az Unió területén való gyakorlásával kapcsolatos jogvita keretében azt állítják, hogy valamely jogi aktus, intézkedés vagy magatartás sérti az uniós jog által számukra biztosított jogokat vagy szabadságokat, olyan jogorvoslati lehetőséggel kell rendelkezniük, amely lehetővé teszi számukra e jogi aktus, intézkedés vagy magatartás uniós jogra tekintettel történő vitatását, akár elsődlegesen, akár járulékos jelleggel, és azt, hogy valamely nemzeti bíróságtól az említett jogi aktus, intézkedés vagy

magatartás e jogra tekintettel történő hatékony bírósági felülvizsgálatát kérje (lásd ebben az értelemben: 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 75., 76. és 82. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

86 A jelen ítélet 55. és 56. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel tehát a magánszemélyeknek ilyen jogorvoslati lehetőséggel kell rendelkezniük, különösen abban az esetben, ha valamely gazdasági tevékenységnek az Unió területén való gyakorlásához kapcsolódó jogvita keretében azt állítják, hogy a sportszövetség által velük szemben kiszabott szankció megsértette az uniós jog által számukra biztosított egy vagy több alapvető mozgásszabadságot, mint a jelen esetben a munkavállalók EUMSZ 45. cikkben biztosított szabad mozgását és az EUMSZ 56. cikkben biztosított szolgáltatásnyújtás szabadságát (lásd ebben az értelemben: 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 71. és 108. pont).

87 Másodszor, a hatékony bírósági felülvizsgálat követelménye, amely azon hatékony bírói jogvédelem szerves részét képezi, amelyet a tagállamok az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megfelelően kötelesek biztosítani a magánszemélyek számára az uniós jog által szabályozott területeken, mindenekelőtt azt jelenti, hogy főszabály szerint annak a nemzeti bíróságnak, amely előtt a magánszemélyek a sportszövetség által kiszabott szankciót vitathatják, hatáskörrel kell rendelkeznie az előtte folyamatban lévő jogvita megoldása szempontjából releváns valamennyi jogi és ténybeli kérdés vizsgálatára, szükség esetén azt követően, hogy az EUMSZ 267. cikkben meghatározott feltételek mellett előzetes döntéshozatal iránti kérelmet terjesztett a Bíróság elé az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus érvényességére vonatkozó bármely kérdésben (lásd ebben az értelemben: 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 75., 77. és 83. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

88 Közelebbről, a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságnak lehetőséggel kell rendelkeznie arra, hogy az uniós jogra tekintettel felülvizsgálja egyrészt azon jogi és ténybeli okok megalapozottságát, amelyek miatt az ilyen magánszeméllyel szemben ilyen szankciót szabtak ki (lásd ebben az értelemben: 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 86. és 101. pont), másrészt pedig magának a szankciónak a megalapozottságát, amint az a jelen ítélet 79. pontjából következik. Ez utóbbi felülvizsgálatnak magának is ki kell terjednie – a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság által vizsgálandó jogalapoktól függően – azon feltételekre, amelyek között az említett szankciót kiszabták, annak indokolására és meghatározására.

89 Továbbá a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság nem szorítkozhat adott esetben az uniós jog megsértésének megállapítására, hanem főszabály szerint a hatásköre keretében és az alkalmazandó nemzeti rendelkezéseknek megfelelően le kell tudnia vonni az ilyen megállapításból eredő valamennyi jogkövetkezményt oly módon, hogy e jogsértés ne maradhasson fenn (lásd ebben az értelemben: 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 102. és 103. pont).

90 Különösen abban az esetben, ha az EUM-Szerződésben előírt egy vagy több alapvető mozgásszabadság megsértéséről van szó, e bíróságnak az érintett magánszemély kérelmére nemcsak e jogsértést kell tudnia megállapítani, és az e magánszemélynek okozott kár megtérítését elrendelni, hanem szükség esetén az említett jogsértést megvalósító magatartás abbahagyására, illetve jogi aktus esetén ezen aktus megsemmisítésére is (lásd ebben az értelemben: 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 104. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

91 Ez különösen igaz akkor, ha az uniós jog ilyen megsértésével érintett intézkedés olyan szankció, mint a szakmai tevékenység gyakorlásától való eltiltás, amelyet magánszemélyekkel szemben szabtak ki. Ilyen esetben ugyanis az e szankciót bevezető jogi aktus megsemmisítése – az említett szankciónak a jogrendből való törléséhez, valamint joghatásai megszüntetéséhez szükséges mértékben – elengedhetetlen az érintett magánszemély hatékony bírói jogvédelmének biztosításához, lehetővé téve számára, hogy visszaszerezze annak lehetőségét, hogy szabadságait, és így szakmai tevékenységeit gyakorolhassa, amitől az ilyen megsemmisítés hiányában meg lenne fosztva.

92 Végül a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság számára lehetővé kell tenni, hogy az ügy érdemében hozandó határozat meghozataláig ideiglenes intézkedéseket rendeljen el. Ilyen lehetőség hiányában ugyanis e határozat teljes érvényesülése nem lenne biztosítható (lásd ebben az értelemben: 2025. augusztus 1-jei Royal Football Club Seraing ítélet, C-600/23, EU:C:2025:617, 105. és 106. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

93 Kétségtelen, hogy abban az esetben, ha valamely frekvenciasáv átalakításának valamely másodlagos uniós jogi aktusnak megfelelően meghatározott időpont előtt kellett megtörténnie, és amikor a bizonyos rádiófrekvencia-használati jogok odaítélésére vonatkozó, az illetékes nemzeti hatóságok által ezen átalakítás lehetővé tétele érdekében elfogadott jogi aktusok megsemmisítése nemcsak az uniós jogalkotó által követett közérdekű célkitűzéseket, hanem a jóhiszemű harmadik személyek jogait is sértheti, a Bíróság kimondta, hogy az uniós joggal nem ellentétes az olyan nemzeti szabályozás, amely egyrészt a gazdasági szereplők által az ilyen aktusokkal szemben benyújtott keresetek joghatásait a pénzbeli kártérítés megítélésére korlátozza, másrészt pedig korlátozza az ilyen keresetek vizsgálatáig elrendelhető ideiglenes intézkedések hatályát (2025. szeptember 11-i Cairo Network és társai ítélet, C-764/23–C-766/23, EU:C:2025:691, 73–86. pont).

94 Ugyanakkor nem minősül ilyen esetnek azon személyek helyzete, akikkel szemben egy sportszövetség olyan szankciót szabott ki, amely sérti az uniós jog által számukra biztosított mozgásszabadságokat. Nem vezethet eltérő következtetésre az olasz kormány által a tárgyaláson előadott azon érv, amely szerint az alapeljárás felpereseivel szemben kiszabott szankciók esetleges megsemmisítése a nemzeti labdarúgó-bajnokság keretében büntetőpontok formájában kiszabott azon szankciók megsemmisítését vonhatja maga után, amelyeket az e felpereseket alkalmazó labdarúgóklubbal szemben szabtak ki, és így hosszú ideig bizonytalan helyzetet teremtene e bajnokság végleges eredményét illetően. E tekintetben elegendő rámutatni arra, hogy a jelen egyesített ügyekben előterjesztett kérdések kizárólag az említett felperesek helyzetére vonatkoznak, nem pedig azon labdarúgóklub helyzetére, amelyben tevékenységüket gyakorolták, sem pedig az e klubbal szemben esetlegesen kiszabott szankciók jogszerűségére.

A sportszövetségek által magánszemélyekkel szemben kiszabott szankciók felülvizsgálatára hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróság meghatározásáról

95 Először is emlékeztetni kell arra, hogy bár a tagállamok igazságszolgáltatásának megszervezése, különösen a nemzeti bíróságok intézménye, összetétele, hatásköre és működése e tagállamok hatáskörébe tartozik, e hatáskör gyakorlása során azok kötelesek betartani az uniós jogból, és különösen az EUSZ 19. cikkből eredő kötelezettségeket (lásd ebben az értelemben: 2023. június 5-i Bizottság kontra Lengyelország [A bírák függetlensége és magánélete] ítélet, C-204/21, EU:C:2023:442, 63. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 44. pont).

96 Amint arra a jelen ítélet 84. pontja emlékeztet, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében a tagállamok megteremtik azokat a jogorvoslati lehetőségeket, amelyek az uniós jog által szabályozott területeken a jogalanyok hatékony bírói jogvédelemhez való joga tiszteletben tartásának a biztosításához szükségesek. A tagállamok kötelesek tehát olyan jogorvoslati és eljárási rendszert kialakítani, amely lehetővé teszi a hatékony bírósági felülvizsgálatot az említett területeken (2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 32. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 34. pont).

97 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése alkalmazandó bármely olyan nemzeti szerv tekintetében, amely az uniós jog értelmében vett „bíróságként” határozhat e jog értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó, és így az uniós jog által szabályozott területeket érintő kérdésekről (2020. március 26-i Miasto Łowicz és Prokurator Generalny ítélet, C-558/18 és C-563/18, EU:C:2020:234, 34. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 36. pont).

98 Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése értelmében tehát a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy mindazon fórumok, amelyek az uniós jog szerinti fogalommeghatározás értelmében vett „bíróságként” az e jog alkalmazására vagy értelmezésére vonatkozó kérdésekben döntést hozhatnak, és amelyek így az e jog által szabályozott területeken a tagállam jogorvoslati rendszerébe tartoznak, teljesítik a hatékony bírói jogvédelem összes alapvető követelményeit (lásd ebben az értelemben: 2022. február 22-i RS [Alkotmánybírósági ítéletek hatása] ítélet, C-430/21, EU:C:2022:99, 40. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 47. pont).

99 Ezek között szerepel először is a bíróságok függetlenségére vonatkozó követelmény, amely a bírói hivatás velejárója, és a hatékony bírói jogvédelemhez való alapvető jog és a tisztességes eljáráshoz való alapvető jog lényegéből következik, amely döntő jelentőségű a jogalanyok uniós jogból eredő valamennyi joga védelmének biztosítása és a tagállamok EUSZ 2. cikkben felsorolt közös értékeinek, különösen pedig a jogállamiság értékének a megőrzése szempontjából (2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 49. pont).

100 A függetlenség e követelménye két aspektust foglal magában. Az első – külső – szempont azt feltételezi, hogy az érintett fórum teljesen autonóm módon gyakorolja feladatkörét anélkül, hogy bármilyen hierarchikus kapcsolatban lenne, vagy bárkinek alá lenne rendelve, és anélkül, hogy bárhonnan utasításokat kapna, így védett az olyan külső beavatkozással vagy nyomással szemben, amely veszélyeztetheti tagjai határozathozatalának függetlenségét, és határozataikat befolyásolhatja (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 121. pont; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 50. pont).

101 A második – belső – szempont a pártatlanság fogalmával áll összefüggésben, és arra vonatkozik, hogy egyenlő távolságot kell tartani a jogvitában részt vevő felektől, illetve e feleknek a jogvita tárgyához fűződő mindenkori érdekeitől. E szempont megköveteli az objektivitást, valamint azt, hogy a jogvita megoldása során a jogszabály szigorú alkalmazásán kívül semmilyen más érdek ne

érvényesüljön (2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 122. pont; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 51. pont).

102 Ezek a függetlenségi és pártatlansági garanciák olyan szabályok meglétét igénylik – különösen, ami a fórum összetételét illeti –, amelyek a jogalanyok számára biztosítják minden, az említett fórum külső tényezők általi befolyásolhatóságára, valamint az ütköző érdekek vonatkozásában való semlegességére vonatkozó jogos kétség kizárását (lásd ebben az értelemben: 2019. november 19-i A. K. és társai [A legfelsőbb bíróság fegyelmi tanácsának függetlensége] ítélet, C-585/18, C-624/18 és C-625/18, EU:C:2019:982, 123. pont; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 52. pont).

103 E vonatkozásban fontos, hogy a bírák mentesek legyenek a függetlenségüket veszélyeztethető külső beavatkozástól vagy nyomástól. A bírák jogállására, valamint hivatásuk gyakorlására alkalmazandó szabályoknak különösen lehetővé kell tenniük nemcsak az utasításokban megnyilvánuló bármely közvetlen befolyás kizárását, hanem az olyan közvetettebb befolyás kizárását is, amely hatással lehet az érintett bírák határozataira, továbbá ily módon a bírák függetlensége vagy pártatlansága látszata hiányának kizárását, amely sértheti azt a bizalmat, amelyet egy demokratikus társadalomban és jogállamban az igazságszolgáltatásnak a jogalanyokban keltenie kell(2021. július 15-i Bizottság kontra Lengyelország [Bírákra vonatkozó fegyelmi felelősségi rendszer] ítélet, C-791/19, EU:C:2021:596, 60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat; 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 53. pont).

104 Bár a függetlenség „külső” vetületének célja lényegében a bíróságok jogalkotó és végrehajtó hatalomtól való függetlenségének megőrzése a hatalmi ágak szétválasztásának elvével összhangban, amely a jogállamiság működését jellemzi, e vetületet úgy kell értelmezni, hogy az a bírák közvetlen vagy közvetett beavatkozással, nyomással vagy befolyással szembeni védelmére is irányul, például a kinevezésüket vagy az eléjük kerülő ügyek kezelését illetően, ami más külső forrásokból is származhat, mint például a jelen esetben a sportszövetségek, amelyek sportbíróságai bizonyos cselekmények vagy tevékenységek ellenőrzésére kényszerülhetnek.

105 Másodszor, tekintettel a bírói függetlenség és pártatlanság garanciái, valamint a törvény által megelőzően létrehozott bírósághoz fordulás közötti elválaszthatatlan kapcsolatra, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdése megköveteli a törvény által megelőzően létrehozott bíróság létezését is. Ez a kifejezés, amely többek között a jogállamiság elvét tükrözi, nem csupán magának az érintett bíróság létének jogi alapjára vonatkozik, hanem az egyes ügyekben eljáró ítélkező testület összetételére is (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 55. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

106 A „törvény által megelőzően létrehozott” kifejezés célja többek között annak elkerülése, hogy az igazságszolgáltatási rendszer szervezete a végrehajtó hatalom mérlegelésétől függjön, és az, hogy e tárgykört törvény szabályozza. Ezenkívül az írott jog országaiban az igazságszolgáltatási rendszer szervezete az igazságügyi hatóságok mérlegelésétől sem függhet, bár ez nem jelenti azt, hogy a bíróságoknak ne lenne némi mozgásterük a vonatkozó nemzeti jogszabályok értelmezésében (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 56. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

107 Az igazságszolgáltatási rendszer szervezete még kevésbé bízható szakmai szervek mérlegelésére, ideértve a magánjogi jogalanyokat is, még akkor sem, ha a Bíróság már több alkalommal kimondta, hogy az ilyen szakmai szervezetek az uniós jog értelmében vett „bíróságoknak” minősülhetnek, amennyiben megfelelnek a releváns ítélkezési gyakorlat által támasztott követelményeknek (lásd ebben az értelemben: 1981. október 6-i Broekmeulen ítélet, 246/80, EU:C:1981:218, 3., 4., 9. és 17. pont; 2022. január 13-i Minister Sprawiedliwości ítélet, C-55/20, EU:C:2022:6, 61. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Ahhoz, hogy az ilyen szakmai szervezeteket vagy a mellettük létrehozott egyes szerveket ilyennek lehessen tekinteni, többek között az szükséges, hogy létezésüket, összetételüket és szervezetüket előzetesen törvényben állapítsák meg.

108 Ezenkívül a „törvény által megelőzően létrehozott bíróság” fogalma olyan szerv létezésére utal, amelyet az igazságszolgáltatási szerepe jellemez, ami a hatáskörébe tartozó bármely kérdésről jogi normák alapján és szervezett eljárás keretében való határozathozatalban áll. Az ilyen szervnek tehát tagjainak függetlenségén és pártatlanságán kívül más feltételeknek is meg kell felelnie, különösen az előtte folytatott eljárás által nyújtott garanciák fennállására vonatkozó feltételnek (lásd ebben az értelemben: 2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 57. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

109 E garanciák között szerepel a kontradiktórius eljárás elve, amely a tisztességes eljáráshoz és a hatékony bírói jogvédelemhez való jog szerves részét képezi. Ezen elv magában foglalja többek között azt, hogy a felek valamennyi olyan tényállási és jogi elemet megvitathassák, amely az eljárás kimenete szempontjából meghatározó (2024. július 11-i Hann-Invest és társai ítélet, C-554/21, C-622/21 és C-727/21, EU:C:2024:594, 58. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

110 Harmadszor, amint az a jelen ítélet 87–92. pontjából következik, az érintett fórumnak az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megfelelően képesnek kell lennie arra, hogy hatékony bírósági felülvizsgálatot gyakoroljon azon jogi aktusok és intézkedések felett, amelyek tekintetében hatáskörének keretében eljár.

111 Másodsorban, a hatékony bírói jogvédelemnek az immár a Charta 47. cikkében rögzített elve, amelyet – amint az a jelen ítélet 82. pontjában megállapításra került – megfelelően figyelembe kell venni az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének értelmezése céljából, nem a kétfokú bírósági eljáráshoz való jogra, hanem kizárólag a bírósághoz való fordulás jogára vonatkozik (2011. július 28-i Samba Diouf ítélet, C-69/10, EU:C:2011:524, 69. pont; 2014. július 17-i Sánchez Morcillo és Abril García ítélet, C-169/14, EU:C:2014:2099, 36. pont; 2023. december 21-i Scuola europea di Varese ítélet, C-431/22, EU:C:2023:1021, 93. pont).

112 Következésképpen, bár az uniós jog nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy olyan kétfokú bírósági eljárást hozzanak létre, amely – akár általános jelleggel, akár egy meghatározott területen – javíthatja a magánszemélyek hatékony bírói jogvédelmét, azt sem írja elő számukra, hogy ezt tegyék meg.

113 A jelen ítélet 111. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatra tekintettel harmad- és utolsósorban meg kell állapítani, hogy az olyan helyzetben, mint amelyről az alapügyben szó van, e bíróságnak csak abban az esetben kell az uniós jog értelmében képesnek lennie arra, hogy az említett ítélet 87–92. pontjában pontosított értelemben vett hatékony bírósági felülvizsgálatot gyakoroljon a sportszövetségek által a magánszemélyekkel szemben kiszabható szankciók tekintetében, ha bebizonyosodik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által a kérdéseiben említett különböző

„nemzeti sportbíróságok” hatáskörébe tartozó szervek egyike sem felel meg az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből eredő kumulatív követelményeknek, amint azokra ezen ítélet 98–110. pontja emlékeztet.

114 Ugyanis, ha bebizonyosodna, hogy legalább a végső fokon eljáró sportbíróság megfelel ezeknek az együttes követelményeknek, vagyis ha olyan „bíróságnak” minősíthető, amely rendelkezik a függetlenség és pártatlanság szükséges garanciáival, ha létezését, összetételét és szervezetét a törvény megelőzően megállapítja, ha ténylegesen igazságszolgáltatási szerepet tölt be, ha az előtte folytatott eljárás megfelelő garanciákat nyújt, különösen a védelemhez való jog tiszteletben tartására, valamint a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartására vonatkozókat, valamint ha hatékony bírósági felülvizsgálatot gyakorolhat, adott esetben az EUMSZ 267. cikk alapján előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel a Bírósághoz fordulva, az EUSZ 19. cikk (1) bekezdése második albekezdésének megfelelően már fennáll olyan jogorvoslati lehetőség, amely hatékony bírói jogvédelmet biztosít a magánszemélyek számára, amint arra a főtanácsnok az indítványának 101. pontjában lényegében rámutatott.

115 Következésképpen a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy legalábbis a végső fokon eljáró sportbíróság ténylegesen megfelel-e az említett kumulatív követelményeknek az alábbi információk fényében.

116 Először is, ami a függetlenség és pártatlanság követelményét illeti, meg kell állapítani, hogy bár az alapeljárásban részt vevő felek és egyes érdekelt kormányok ezekre a Bíróság előtt hosszasan hivatkoztak, a kérdést előterjesztő bíróság az előzetes döntéshozatalra utaló határozataiban csak igen mellékesen és érintőlegesen említette azokat. Következésképpen e bíróság nem terjesztett a Bíróság elé elegendő információt ahhoz, hogy e tekintetben iránymutatást adhasson számára. Ennélfogva az említett bíróság feladata annak meghatározása, hogy e követelményeket tiszteletben tartják-e, vagy sem, a Bíróságnak a jelen ítélet 99–104. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlata fényében.

117 Másodszor, ami azt a követelményt illeti, hogy a szóban forgó szerveket törvény által megelőzően hozták létre, egyrészt meg kell állapítani, hogy e követelmény nem tekinthető teljesítettnek pusztán amiatt, hogy az alapügyben szóban forgó nemzeti jogszabály kimondja, hogy az érintett személyeknek „a [CONI], valamint a sportági szövetségek alapszabályának és szabályzatának rendelkezései szerint a klubok, egyesületek és tagok kötelesek a sportbíróságokhoz fordulni”. Az érintett nemzeti sportszövetségek alapszabályaira és szabályzataira való ilyen általános és általános hivatkozás ugyanis nem teszi lehetővé annak megállapítását, hogy az érintett szervek fennállásának puszta jogalapján túl azok összetételét, szervezetét, igazságszolgáltatási szerepét és az előttük lefolytatandó eljárást szabályozó garanciákat törvény írja elő oly módon, hogy azokat ne hagyják a végrehajtó hatalom, az igazságszolgáltatás vagy még inkább maguknak a nemzeti sportszövetségeknek a mérlegelésére.

118 A kérdést előterjesztő bíróság feladata tehát annak meghatározása, hogy e különböző elemeket a kérdés tárgyát képező nemzeti jogszabálytól eltérő jogszabály előírja-e. E tekintetben pontosítani kell, hogy bár a valamely nemzeti sportszövetségtől származó szabályozás önmagában nem minősül ilyen törvénynek, tekintettel annak eredetére és jellegére, ez nem zárja ki szükségszerűen azt, hogy bizonyos helyzetekben, mint például a megfelelő feltételek mellett történő törvény általi jóváhagyás esetén, ilyennek lehessen tekinteni.

119 Másrészt, amennyiben a jelen ítélet előző két pontjában hivatkozott követelményt tiszteletben tartják, a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak vizsgálata, hogy a szóban forgó szervek valóban igazságszolgáltatási szerepet töltenek-e be, szemben például a fegyelmi szereppel. Amennyiben ez az eset áll fenn, a kérdést előterjesztő bíróság feladata továbbá annak meghatározása, hogy e szerepet olyan eljárás keretében gyakorolják-e, amely a jelen ítélet 108. és 109. pontjában felsorolt valamennyi garanciát magában foglalja.

120 Harmadszor, ami az ilyen szervek által az alapügyben szóban forgóhoz hasonló szankciók esetében elvégezhető bírósági felülvizsgálatot illeti, a Bíróság rendelkezésére álló iratokban szereplő információk, valamint az előzetes döntéshozatalra utaló határozatokban szereplő információk hiányában szintén kizárólag a kérdést előterjesztő bíróság feladata annak meghatározása, hogy az megfelel-e a jelen ítélet 87–92. pontjában felidézett követelményeknek.

121 A fenti megfontolások összességére tekintettel a jelen egyesített ügyekben előterjesztett első kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének a Charta 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely arra korlátozza a nemzeti sportszövetség által kiszabott szankciónak „a nemzeti sportbíróságok valamennyi fokának kimerítését követően” való felülvizsgálatára hivatott nemzeti bíróság hatáskörét, hogy kártérítést ítéljen meg, amennyiben megállapítja, hogy e szankció jogellenes, kizárva egyrészt ideiglenes intézkedéseknek az ügy érdemében történő határozathozatalig történő elrendelését, másrészt pedig az említett szankció megsemmisítését, valamint joghatásainak megszüntetését, feltéve, hogy a végső fokon eljáró „nemzeti sportbíróság”:

– az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősül, amely rendelkezik a függetlenség és pártatlanság szükséges garanciáival;

– törvény által megelőzően, annak létezését, összetételét és szervezetét meghatározva hozták létre;

– igazságszolgáltatási szerepet tölt be;

– olyan eljárást folytat le, amely biztosítja a szükséges garanciákat, különösen a védelemhez való jog és a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartására vonatkozó garanciákat; és

– képesnek kell lennie arra, hogy előzetesen hatékony bírósági felülvizsgálatot gyakoroljon ugyanezen szankció felett.

A költségekről

122 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Az EUMSZ 45. és EUMSZ 56. cikket úgy kell értelmezni, hogy azokkal nem ellentétes a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely a nemzeti sportszövetség számára a belső jog által elismert jogi autonómiára tekintettel a sportvezetőkkel szemben az e szövetség hatáskörébe tartozó szakmai tevékenységek gyakorlásától való ideiglenes eltiltásban álló szankciót szabjon ki olyan hamis pénzügyi és számviteli nyilatkozatok miatt, amelyeket a lojalitás, a becsületesség és a tisztesség elveinek megsértésével tettek, amely utóbbiak tiszteletben tartása az említett szövetség által alkalmazandó szabályozás értelmében kötelező e sportvezetőkre nézve, azzal a feltétellel, hogy:**

   – **azon rendelkezések elfogadása, amelyek lehetővé teszik ugyanezen szövetség számára, hogy ilyen szankciót szabjon ki, egy vagy több, az EUM-Szerződéssel összeegyeztethető, a tisztán gazdasági jellegűtől eltérő, jogszerű közérdekű célt szolgál, és**

   – **e rendelkezések tiszteletben tartják az arányosság elvét, ami azt jelenti, hogy alkalmasak e cél vagy célok koherens és szisztematikus megvalósításának biztosítására, és hogy az általuk előírt szankciók eseti alapon történő meghatározását átlátható, objektív és hátrányos megkülönböztetéstől mentes kritériumok szabályozzák, amelyek lehetővé teszik az összes releváns körülmény figyelembevételét, és amelyek hatékony bírósági felülvizsgálat tárgyát képezhetik.**

2) **Az EUSZ 19. cikk (1) bekezdésének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 47. cikkével összefüggésben értelmezett második albekezdését úgy kell értelmezni, hogy azzal nem ellentétes a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok által értelmezett olyan nemzeti szabályozás, amely arra korlátozza a nemzeti sportszövetség által kiszabott szankciónak „a nemzeti sportbíróságok valamennyi fokának kimerítését követően” való felülvizsgálatára hivatott nemzeti bíróság hatáskörét, hogy kártérítést ítéljen meg, amennyiben megállapítja, hogy e szankció jogellenes, kizárva egyrészt ideiglenes intézkedéseknek az ügy érdemében történő határozathozatalig történő elrendelését, másrészt pedig az említett szankció megsemmisítését, valamint joghatásainak megszüntetését, feltéve, hogy a végső fokon eljáró „nemzeti sportbíróság”:**

   – **az uniós jog értelmében vett „bíróságnak” minősül, amely rendelkezik a függetlenség és pártatlanság szükséges garanciáival;**

   – **törvény által megelőzően, annak létezését, összetételét és szervezetét meghatározva hozták létre;**

   – **igazságszolgáltatási szerepet tölt be;**

   – **olyan eljárást folytat le, amely biztosítja a szükséges garanciákat, különösen a védelemhez való jog és a kontradiktórius eljárás elvének tiszteletben tartására vonatkozó garanciákat; és**

   – **képesnek kell lennie arra, hogy előzetesen hatékony bírósági felülvizsgálatot gyakoroljon ugyanezen szankció felett.**

Aláírások